

17. Операцій, що можуть бути пов'язані з фінансуванням тероризму

З метою запобігання та протидії фінансуванню тероризму, вимоги до порядку виявлення та подання суб'єктами первинного фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, щодо яких є мотивовані підозри, що вони пов'язані, стосуються чи призначені для фінансування тероризму, встановлені Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (далі – Закон), а саме:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний повідомляти Держфінмоніторингу України про виявлені фінансові операції, стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму, в день їх виявлення або спроби їх проведення, а також інформувати про це Службу безпеки України;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний повідомляти Держфінмоніторингу України та Службу безпеки України, невідкладно, в день виникнення підозр, про фінансові операції, у разі, якщо суб'єкт первинного фінансового моніторингу, який проводить фінансові операції, має достатні підстави підозрювати, що такі фінансові операції пов'язані, стосуються або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій та організацій або осіб, до яких застосовані міжнародні санкції;
- до повноважень відповідального працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу належить прийняття рішення про повідомлення Держфінмоніторингу України про фінансові операції, щодо яких є мотивовані підозри, що вони пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або якщо вони пов'язані, стосуються чи призначені для фінансування тероризму;
- до повноважень відповідального працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу належить прийняття рішення про інформування Служби безпеки України, про фінансові операції, щодо яких є підозри, що вони пов'язані, стосуються чи призначені для фінансування тероризму;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний зупинити проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, та повідомити про це Держфінмоніторингу України в день зупинення проведення фінансової операції;
- таке зупинення фінансових операцій здійснюється на строк до двох робочих днів.

Таким чином, Законом визначено, що:

- якщо учасником фінансової або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний виявити таку операцію до її проведення, зупинити проведення фінансової операції на строк до двох робочих днів, повідомити про це Держфінмоніторингу України в день зупинення проведення фінансової операції та повідомити про це невідкладно в день виникнення підозр Службу безпеки України;
- в інших випадках, якщо суб'єкт первинного фінансового моніторингу, який проводить фінансові операції, має достатні підстави підозрювати, що такі фінансові операції пов'язані, стосуються або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій та організацій або осіб, до яких застосовані міжнародні санкції, суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний повідомляти Держфінмоніторингу України про такі виявлені ним фінансові операції в день їх виявлення або спроби їх проведення та повідомити про це невідкладно в день виникнення підозр Службу безпеки України.

Також Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» визначено наступне:

- Держфінмоніторинг України може прийняти рішення про подальше зупинення фінансової операції на строк до п'яти робочих днів, якщо учасником фінансової або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, про що зобов'язаний невідкладно повідомити суб'єкта первинного фінансового моніторингу, а також Службу безпеки України;
- у разі неприйняття Держфінмоніторингом України відповідного рішення протягом двох робочих днів з моменту зупинення суб'єктом первинного фінансового моніторингу такої фінансової операції, суб'єкт первинного фінансового моніторингу поновлює проведення цієї фінансової операції;
- у разі прийняття рішення про подальше зупинення такої фінансової операції Держфінмоніторинг України проводить аналітичну роботу, збирає необхідну додаткову інформацію, обробляє, перевіряє та аналізує її та у разі підтвердження мотивованої підозри готує і подає відповідні узагальнені матеріали протягом строку зупинення такої операції до Служби безпеки України та у такому разі строк зупинення фінансової операції продовжується на сім робочих днів з дня подання відповідних узагальнених матеріалів, за умови що загальний строк такого зупинення не перевищуватиме 14 робочих днів;
- Держфінмоніторинг України інформує в день подання узагальнених матеріалів відповідного суб'єкта первинного фінансового моніторингу про день закінчення строку зупинення фінансової операції;
- строки зупинення фінансових операцій суб'єктами первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом України є остаточними та продовженню не підлягають;
- зупинення таких фінансових операцій не є підставою для виникнення цивільно-правової відповідальності суб'єкта первинного фінансового моніторингу та його посадових осіб за порушення умов відповідних правочинів;
- порядок доступу до активів, що пов'язані з фінансуванням тероризму та стосуються фінансових операцій, зупинених відповідно до рішення, прийнятого на підставі резолюцій Ради безпеки ООН, встановлюється законом та такий доступ здійснюється для покриття основних або надзвичайних витрат (як вже зазначалось раніше, на підставі рішення суду за поданням Служби безпеки України);
- підставою для внесення юридичної чи фізичної особи до зазначеного переліку є:
 - вирок суду, що набрав законної сили, про визнання фізичної особи винною у вчиненні злочинів, передбачених статтями 258, 258¹, 258², 258³, 258⁴ та 258⁵ Кримінального кодексу України;
 - відомості, що формуються міжнародними організаціями або уповноваженими ними органами про організації, юридичних та фізичних осіб, які пов'язані з терористичними організаціями або терористами, а також про осіб, стосовно яких застосовано міжнародні санкції;
 - вироки (рішення) судів, рішення інших компетентних органів іноземних держав стосовно організацій, юридичних або фізичних осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності, які визнаються Україною відповідно до міжнародних договорів України;
- порядок формування переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, визначається Кабінетом Міністрів України;
- перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, доводиться до відома суб'єктів первинного фінансового моніторингу Держфінмоніторингом України у порядку, погодженому з іншими суб'єктами державного фінансового моніторингу;
- порядок зупинення та поновлення проведення таких фінансових операцій визначається суб'єктами державного фінансового моніторингу, які здійснюють регулювання і нагляд за діяльністю суб'єктів первинного фінансового моніторингу в межах їх повноважень.

Стосовно порядку формування переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку формування переліку осіб, які пов'язані з провадженням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції» встановлено наступне:

- формування переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції або внесення до нього змін здійснюється Держфінмоніторингом України протягом трьох робочих днів від дати надходження необхідних відомостей (документів) та інформації, від Служби безпеки України, Міністерства закордонних справ України, а також на підставі інформації розміщеної на офіційному веб-сайта ООН;
- у разі включення юридичної чи фізичної особи до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції Держфінмоніторинг України невідкладно проводить аналіз наявної інформації про фінансові операції такої особи, що стали об'єктом фінансового моніторингу, а також даних єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму на предмет встановлення відомостей про активи юридичної чи фізичної особи, включеної до переліку;
- у разі виявлення активів юридичної чи фізичної особи, включеної до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, Держфінмоніторинг України невідкладно подає до Служби безпеки України узагальнені матеріали для вжиття за наявності відповідних підстав заходів до арешту майна (вкладів) такої особи (як вже зазначалось раніше, на підставі рішення суду за поданням Служби безпеки України).

Сформований Держфінмоніторингом України перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції повинен містити таку інформацію:

- щодо громадян України - прізвище, ім'я та по батькові, дата народження, серія та номер паспорта або іншого документа, що посвідчує особу, дата видачі і найменування органу, що його видав, місце перебування та/або проживання, ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів або серію та номер паспорта, до якого в установленому порядку внесено відмітку про право здійснення платежів без ідентифікаційного номера, а щодо громадян України, зареєстрованих як фізичні особи - підприємці, - також, за наявності реквізити банку, в якому відкрито рахунок, і номер банківського рахунка;
- щодо юридичних осіб-резидентів - повне найменування, місцезнаходження, ідентифікаційний код згідно з ЄДРПОУ, реквізити банку, в якому відкрито рахунок, і номер банківського рахунка;
- щодо іноземців та фізичних осіб без громадянства - прізвище, ім'я та за наявності по батькові, за наявності громадянство чи підданство, дата народження, серія та номер паспорта або іншого документа, що посвідчує особу, дата видачі і найменування органу, що його видав, місце перебування та/або постійного чи тимчасового проживання;
- щодо юридичних осіб-нерезидентів - повне найменування, місцезнаходження, реквізити банку, в якому відкрито рахунок, номер банківського рахунка.

Доведення до відома суб'єктів первинного фінансового моніторингу сформованого Держфінмоніторингом України переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції або внесених до нього змін здійснюється у порядку, затвердженому наказом Державного комітету фінансового моніторингу «Про затвердження Порядку доведення до відома суб'єктів первинного фінансового моніторингу переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції» та полягає у наступному:

- перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (зміни до нього) доводиться Держфінмоніторингом України до відома суб'єктів первинного фінансового моніторингу шляхом його розміщення на офіційному веб-сайті Держфінмоніторингу України у файлах форматів PDF (крім банків) за структурою та реквізитами, визначеними в Інструкції з унесення інформації до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції;

- розміщення на офіційному веб-сайті Держфінмоніторингу України переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (змін до нього, переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції із змінами до нього на поточну дату) здійснюється не пізніше наступного робочого дня з моменту їх затвердження та супроводжується відповідним повідомленням у розділі новин цього веб-сайту;
- з метою проведення фінансового моніторингу суб'єкт первинного фінансового моніторингу завантажує перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (змін до нього, перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції із змінами до нього на поточну дату) з офіційного веб-сайту Держфінмоніторингу України.

Порядок доведення до відома суб'єктів первинного фінансового моніторингу рішень Держфінмоніторингу України про подовження зупинення або поновлення проведення фінансових операцій зупинених суб'єктом первинного фінансового моніторингу на підставі, що її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, затверджений наказом Державного комітету фінансового моніторингу «Про затвердження Порядку прийняття Державним комітетом фінансового моніторингу України рішення про зупинення фінансових операцій» та полягає у наступному:

- рішення та доручення можуть доводитись суб'єкту первинного фінансового моніторингу до виконання в електронному або паперовому вигляді;
- у разі якщо рішення або доручення до суб'єкта первинного фінансового моніторингу доводиться Держфінмоніторингом в електронному вигляді, такий документ підписується електронним цифровим підписом в установленому законодавством порядку;
- склад реквізитів, структура та опис файлів електронного інформаційного обміну визначаються Держфінмоніторингом України за погодженням з відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу;
- доведення Держфінмоніторингом України прийнятих ним рішень здійснюється до суб'єкта первинного фінансового моніторингу (крім банків), яким запроваджено електронний обмін інформацією з Держфінмоніторингом України, в електронному вигляді захищеними засобами електронної пошти, чи в паперовому вигляді рекомендованими листами з повідомленнями про їх вручення, чи кур'єрським або фельд'єгерським зв'язком, а часом та датою доведення рішення та/або доручення вважаються час та дата отримання небанківською фінансовою установою даного файлу, чи час та дата, які зазначені на повідомленні про вручення, чи відмітка суб'єкта первинного фінансового моніторингу (крім банків) про отримання рішення або доручення Держфінмоніторингу України;
- доведення Держфінмоніторингом України прийнятих ним рішень та наданих доручень здійснюється до іншого суб'єкта первинного фінансового моніторингу (крім банків) в паперовому вигляді рекомендованими листами з повідомленнями про їх вручення або за допомогою кур'єрського або фельд'єгерського зв'язку, а часом та датою доведення рішення та/або доручення вважаються час та дата, які зазначені на повідомленні про вручення, чи відмітка суб'єкта первинного фінансового моніторингу про отримання рішення або доручення Держфінмоніторингу України;
- рішення та доручення Держфінмоніторингу України щодо зупинення фінансових підлягають негайному виконанню суб'єктом первинного фінансового моніторингу з моменту їх отримання;
- рішення та доручення Держфінмоніторингу України, приймаються Головою Держфінмоніторингу України або особою, яка виконує його обов'язки;
- такі рішення та доручення оформлюються в письмовій формі на офіційному бланку Держфінмоніторингу України за формою, визначеною в додатку до цього порядку, а саме:

№ _____
(дата)

м. Київ

Рішення/Доручення

_____ (визначається тип документа: рішення або доручення)

про _____

_____ (назва рішення/доручення)

_____ (повне чи скорочене найменування суб'єкта первинного фінансового моніторингу або його прізвище, ім'я, по батькові, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ/ідентифікаційний номер згідно з ДРФО, адреса)

_____ (правові підстави прийняття рішення/доручення Держфінмоніторингом з посиланнями на норму Закону)

_____ (інформація, які саме фінансові операції зупиняються чи поновлюються або фінансовий моніторинг яких необхідно забезпечити)

_____ (вказується, на який строк здійснюється зупинення чи моніторинг або з якої дати поновлюються операції)

_____ (за наявності зазначається інша інформація, яка може бути пов'язана з виконанням цього рішення або доручення)

_____ (уповноважена особа Держфінмоніторингу)

_____ (підпис)
М. П.

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Необхідно відзначити, що порядок доведення до відома суб'єктів первинного фінансового моніторингу Рішення/Доручення Держфінмоніторингу України в електронному вигляді про подовження зупинення або поновлення проведення таких фінансових операцій затверджений наказом Державного комітету фінансового моніторингу «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України», яким визначено механізми взаємодії між суб'єктами первинного фінансового моніторингу (далі - СПФМ) та Державною службою фінансового моніторингу України (далі - ДКФМУ), а також вимоги та формати повідомлень електронного обміну щодо фінансового моніторингу та встановлено наступні вимоги.

Для інформаційної взаємодії між ДКФМУ та СПФМ, їх відокремленими підрозділами використовуються такі види інформації (типи файлів інформаційного обміну), зокрема, в цьому випадку:

- *файл-рішення* - електронний документ (набір даних визначеної структури), що формується ДКФМУ та надсилається СПФМ і містить інформацію про рішення (доручення), запити на відстеження (моніторинг), які видані (надані) ДКФМУ відповідно до законодавства;

- *файл-квитанція* - електронний документ (набір даних визначеної структури), який містить результати оброблення відповідного файла та/або інформації в ньому;
- *файл-лист* - електронний документ (набір даних), що використовується при інформаційному обміні ДКФМУ та СПФМ з інших питань.

Необхідно враховувати, що:

- при інформаційному обміні використовуються ключі ЕЦП, які сертифіковані для СПФМ акредитованими центрами сертифікації ключів (де ЕЦП - спеціальне позначення символічного типу даних для передавання електронного цифрового підпису).
- надсилання файлів інформаційного обміну між СПФМ та ДКФМУ здійснюється у вигляді транспортних файлів - цифрових конвертів (далі - ТФ), які шифруються на адресу отримувача.

Також наказом Державного комітету фінансового моніторингу «Про затвердження Порядку прийняття Державним комітетом фінансового моніторингу України рішення про зупинення фінансових операцій» встановлено наступне:

- у разі надходження до Держфінмоніторингу України від суб'єкта первинного фінансового моніторингу повідомлення про зупинення фінансової операції вказана інформація невідкладно обробляється та аналізується;
- за результатами розгляду такої інформації Держфінмоніторинг України може прийняти рішення про подальше зупинення такої фінансової операції на строк до п'яти робочих днів;
- рішення про подальше зупинення такої фінансової операції приймається Держфінмоніторингом України не пізніше наступного робочого дня з дня надходження повідомлення від суб'єкта первинного фінансового моніторингу та невідкладно надсилається до суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- у разі прийняття Держфінмоніторингом України рішення про подальше зупинення проведення фінансової операції, Держфінмоніторинг України також невідкладно після прийняття такого рішення повідомляє Службу безпеки України;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу після надходження відповідного рішення/доручення Держфінмоніторингу України зобов'язаний невідкладно, але не пізніше 11 години наступного робочого дня з дня його отримання, направити підтвердження листом про факт отримання рішення або доручення із зазначенням відомостей щодо забезпечення його виконання (у такому листі зазначається інформація про час та дату отримання рішення/доручення Держфінмоніторингу України, виконання рішення в частині зупинення чи поновлення, а також відповідно до законодавства України про залишок коштів на момент зупинення операцій на рахунку);
- у разі неприйняття рішення Держфінмоніторингом України щодо продовження зупинення фінансової операції, суб'єкт первинного фінансового моніторингу поновлює проведення фінансової операції;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний невідкладно, але не пізніше 11 години наступного робочого дня з дня поновлення проведення фінансових операцій, направити до Держфінмоніторингу України лист про таке поновлення (із зазначенням відомостей щодо підстав, часу та дати поновлення проведення фінансових операцій);
- у разі прийняття Держфінмоніторингом України рішення щодо подальшого зупинення фінансової операції, Держфінмоніторинг України проводить аналітичну роботу, збирає необхідну додаткову інформацію, обробляє, перевіряє та аналізує її;
- у разі підтвердження мотивованої підозри, Держфінмоніторинг України протягом строку зупинення фінансової операції готує відповідні узагальнені матеріали і подає їх до Служби безпеки України;
- в узагальнених матеріалах обов'язково зазначається дата закінчення строку зупинення фінансової операції;
- у такому разі строк зупинення фінансової операції продовжується Держфінмоніторингом України на сім робочих днів з дня подання відповідних узагальнених матеріалів за умови, що загальний строк такого зупинення не перевищуватиме 14 робочих днів;

- у день подання узагальнених матеріалів Держфінмоніторинг України інформує відповідного суб'єкта первинного фінансового моніторингу про день закінчення строку зупинення фінансової операції;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу після надходження відповідного рішення/доручення Держфінмоніторингу України зобов'язаний невідкладно, але не пізніше 11 години наступного робочого дня з дня його отримання, направити підтвердження листом про факт отримання рішення або доручення із зазначенням відомостей щодо забезпечення його виконання (у такому листі зазначається інформація про час та дату отримання рішення/доручення Держфінмоніторингу України, виконання рішення в частині зупинення чи поновлення, а також відповідно до законодавства України про залишок коштів на момент зупинення операцій на рахунку).

Стосовно особливостей зупинення проведення, подовження зупинення проведення, подальшого подовження зупинення проведення, поновлення проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, встановлених відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу, які здійснюють регулювання і нагляд за діяльністю в залежності від їх професійної діяльності, а також стосовно особливостей реєстрації та передачі інформації про такі фінансові операції буде наведено далі, однак зараз необхідно підкреслити наступне:

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу повинен виявляти до проведення та зупиняти фінансові операції на підставі наявності інформації, що учасником фінансової або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції, та в день зупинення проведення фінансової операції повідомити про це Держфінмоніторинг України та Службу безпеки України;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу повинен постійно здійснювати моніторинг офіційного веб-сайту Держфінмоніторингу України та, у разі наявності відповідного повідомлення у розділі новин цього веб-сайту, завантажувати перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (змін до нього, перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції із змінами до нього на поточну дату) з цього веб-сайту з метою виявлення вказаних фінансових операцій;
- у разі виявлення, після завантаження переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (змін до нього, перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції із змінами до нього на поточну дату), вже проведених фінансових операцій за участю осіб з цього завантаженого переліку, суб'єкт первинного фінансового моніторингу повинен в день їх виявлення невідкладно надіслати повідомлення Держфінмоніторингу України, а також інформувати про це Службу безпеки України;
- у разі виявлення, після завантаження переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (змін до нього, перелік осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції із змінами до нього на поточну дату), спроби провести фінансові операції за участю осіб з цього завантаженого переліку, суб'єкт первинного фінансового моніторингу повинен в день виявлення невідкладно надіслати повідомлення Держфінмоніторингу України, а також інформувати про це Службу безпеки України.

17.1. Загальні вимоги до реєстрації та здійснення повідомлення про фінансові операції, що можуть бути пов'язані з фінансуванням тероризму, Держфінмоніторингу України

Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» визначено, що:

- ❖ порядок реєстрації фінансових операцій, а також подання Держфінмоніторингу України інформації про фінансові операції, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів,

одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, встановлюється для суб'єктів первинного фінансового моніторингу (крім банків) Кабінетом Міністрів України.

Цей порядок реєстрації інформації про фінансові операції, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, затверджений постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації фінансового моніторингу», який встановлює наступне:

- ❖ до реєстру вноситься інформація про проведення або спробу проведення фінансових операцій стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій та організацій або осіб, до яких застосовані міжнародні санкції;
- ❖ до реєстру вноситься інформація про фінансові операції проведення яких суб'єкт зупинив, у зв'язку з тим, що їх учасниками або вигодоодержувачами є особи, які включені до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або до яких застосовані міжнародні санкції, на підставі статті 17 Закону;
- ❖ фінансові операції, проведення яких суб'єкт первинного фінансового моніторингу зупинив у зв'язку з тим, що їх учасниками або вигодоодержувачами є особи, які включені до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або до яких застосовані міжнародні санкції на підставі статті 17 Закону, реєструються в день виявлення такої фінансової операції суб'єктом первинного фінансового моніторингу;
- ❖ у разі виявлення інших фінансових операцій, вони реєструються не пізніше наступного робочого дня після їх виявлення суб'єктом первинного фінансового моніторингу;
- ❖ суб'єкт забезпечує виявлення фінансових операцій в день виникнення підозри, під час спроби їх проведення, до початку, в процесі, але не пізніше наступного робочого дня після їх проведення, після відмови клієнта від їх проведення;
- ❖ суб'єкт первинного фінансового моніторингу у визначених Законом випадках надсилає Держфінмоніторингу України повідомлення про фінансову операцію, що внесена до реєстру, за формою та в порядку його заповнення, встановлених Держфінмоніторингом України.

Стосовно порядку заповнення форм (файлів) та порядку надання Держфінмоніторингу України інформацією про виявлені фінансові операції, які зупинені, у зв'язку з тим, що їхніми учасниками або вигодоодержувачами є особи, які включені до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або до яких застосовані міжнародні санкції, або стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій та організацій або осіб, до яких застосовані міжнародні санкції, встановлені такі ж вимоги, як і для фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, однак необхідно враховувати і наступні особливості заповнення форм (файлів) наведені далі.

Наказом Державного комітету фінансового моніторингу «Про затвердження форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення» встановлено:

- ❖ повідомлення (форма № 4-ФМ) про фінансові операції, що пов'язані, мають відношення або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій, повинно містити відомості (форма № 2-ФМ) лише про такі фінансові операції;
- ❖ в полі 490 форми № 2-ФМ проставляється одне з наступних значень:
 - 2, у разі якщо учасник або вигодоодержувач є в переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або до яких застосовані міжнародні санкції;
 - 3, у разі наявності інших підозр щодо фінансування тероризму;
- ❖ в полі 590 форми № 2-ФМ проставляється наступне значення:
 - 4, у разі якщо операція зупинена у зв'язку з тим, що її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції;

❖ в одному з полів 631-634 форми № 2-ФМ проставляється наступне значення:

900 - інші фінансові операції, для яких у суб'єкта первинного фінансового моніторингу виникають підстави вважати, що фінансова операція проводиться з метою легалізації (відмивання) доходів або фінансування тероризму.

У разі подання інформації про такі фінансові операції в електронній формі, необхідно враховувати, що наказом Державного комітету фінансового моніторингу «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України» встановлено:

- ❖ суб'єктом первинного фінансового моніторингу при надсиланні файлу-повідомлення про фінансові операції, що можуть бути пов'язані, стосуватися або призначатися для фінансування терористичної діяльності використовується файл типу «N»;
- ❖ Держфінмоніторингом України при надсиланні файлу-повідомлення про взяття (відмову від взяття) на облік інформації про фінансові операції, що можуть бути пов'язані, стосуватися або призначатися для фінансування терористичної діяльності використовується файл типу «P»;
- ❖ інші відповідні поля файлів заповнюються у такому ж порядку як і відповідні поля у паперових формах.

Враховуючи наведене, а також наведені раніше вимоги Закону, необхідно відзначити наступне:

- ❖ у разі зупинення проведення фінансових операцій суб'єкт первинного фінансового моніторингу у зв'язку з тим, що їх учасниками або вигодоодержувачами є особи, які включені до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або до яких застосовані міжнародні санкції, інформація про такі операції вноситься до єдиного реєстру фінансових операцій суб'єкта первинного фінансового моніторингу та надсилається Держфінмоніторингу України в день її зупинки;
- ❖ в інших випадках, у разі виявлення фінансових операцій стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій та організацій або осіб, до яких застосовані міжнародні санкції, інформація про такі операції вноситься до єдиного реєстру фінансових операцій суб'єкта первинного фінансового моніторингу та надсилається Держфінмоніторингу України невідкладно в день виявлення.

17.2 . Додаткові вимоги до виявлення операцій, що можуть бути пов'язані з фінансуванням тероризму та порядку їх зупинення, встановлені НКЦПФР

Порядок зупинення та поновлення проведення фінансових операцій, у зв'язку з тим, що їх учасниками або вигодоодержувачами є особи, які включені до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або до яких застосовані міжнародні санкції, затверджений для професійних учасників ринку цінних паперів рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження Порядку зупинення та поновлення проведення фінансових операцій на ринку цінних паперів суб'єктами первинного фінансового моніторингу», яким встановлені додаткові вимоги для всіх випадків передбачених Законом зупинення проведення, подовження зупинення проведення, подальшого подовження зупинення проведення, поновлення проведення такої фінансової операції суб'єктами первинного фінансового моніторингу, наведені далі.

У разі отримання суб'єктом первинного фінансового моніторингу від Держфінмоніторингу України рішення/доручення у встановленій наказом Державного комітету фінансового моніторингу «Про затвердження Порядку прийняття Державним комітетом фінансового моніторингу України рішення про зупинення фінансових операцій» формі (про подальше зупинення або про продовження зупинення проведення такої фінансової операції):

- суб'єкт первинного фінансового моніторингу забезпечує їх зупинення на строк, встановлений Держфінмоніторингом України;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу повідомляє Держфінмоніторинг України про виконання рішення/доручення Держфінмоніторингу України;

- такі повідомлення направляються за формою, встановленою наказом Державного комітету фінансового моніторингу «Про затвердження Порядку прийняття Державним комітетом фінансового моніторингу України рішення про зупинення фінансових операцій», у день отримання суб'єктом первинного фінансового моніторингу відповідного рішення/доручення Держфінмоніторингу України;
- повідомлення суб'єктом первинного фінансового моніторингу подаються до Держфінмоніторингу України в електронному вигляді (каналами зв'язку) або на паперовому носії (нарочно, фельд'єгерською чи кур'єрською поштою, факсимільним зв'язком), але із дотриманням заходів, що виключають неконтрольований доступ до інформації або документів під час їх доставки враховуючи вимоги до передачі інформації встановлені постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації фінансового моніторингу»;
- суб'єкт первинного фінансового моніторингу може упевнитись, що направлені повідомлення отримані Держфінмоніторингом України у день їх відправлення;
- у разі неотримання в останній день зупинення (подовження зупинення) фінансової операції рішення Держфінмоніторингу України про подальше зупинення фінансової операції суб'єкт первинного фінансового моніторингу у цей день може з'ясувати наявність такого рішення та у разі його відсутності на наступний день після настання терміну, до якого була зупинена фінансова операція, поновлює її проведення.

Також необхідно нагадати, що всі дії пов'язані з зупиненням фінансових операцій належним чином оформлюються внутрішніми розпорядчими документами суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Література

1. Закон України від 28.11.2002 № 249-IV «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (зі змінами та доповненнями).
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 18.08.2010 №745 «Про затвердження Порядку формування переліку осіб, які пов'язані з провадженням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції» (зі змінами та доповненнями).
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2010 №747 «Деякі питання організації фінансового моніторингу» (зі змінами та доповненнями).
4. Наказ Державного комітету фінансового моніторингу від 26.08.2010 №148 «Про затвердження форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, та Інструкції щодо їх заповнення» (зі змінами та доповненнями).
5. Наказ Державного комітету фінансового моніторингу від 27.08.2010 №149 «Про затвердження Порядку доведення до відома суб'єктів первинного фінансового моніторингу переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції» (зі змінами та доповненнями).
6. Наказ Державного комітету фінансового моніторингу від 30.08.2010 №152 «Про затвердження Порядку електронної взаємодії суб'єктів первинного фінансового моніторингу та Державного комітету фінансового моніторингу України» (зі змінами та доповненнями).
7. Наказ Державного комітету фінансового моніторингу від 28.09.2010 №172 «Про затвердження Порядку прийняття Державним комітетом фінансового моніторингу України рішення про зупинення фінансових операцій» (зі змінами та доповненнями).
8. Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 27.07.2010 №1156 «Про затвердження Порядку зупинення та поновлення проведення фінансових операцій на ринку цінних паперів суб'єктами первинного фінансового моніторингу» (зі змінами та доповненнями).